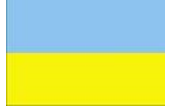

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Застосування в Україні належної регуляторної практики як наслідок виконання вимог Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та адаптації європейського законодавства і практик

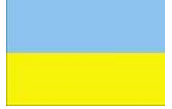
Дмитро Луценко

Міжінституційний координатор / Експерт з юридичних питань

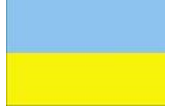
dmytro_l@yahoo.com

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

З 16 травня 2008 р. Україна є повноправним членом Світової організації торгівлі (СОТ)

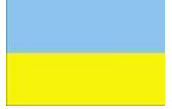
Виклики, що стоять перед Україною як членом СОТ (в контексті Угод про ТБТ та СФСЗ) та підписантом Угоди про асоціацію з ЄС

- Підвищення конкуренції для українських виробників
- Необхідність покращення бізнес-середовища
- Удосконалення державного управління

Інструментом відповіді на ці виклики є зважена та ефективна регуляторна політика

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Основні риси та вимоги Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ

- Однаковий режим для всіх товарів безвідносно до їх походження
- Регуляторні вимоги не мають створювати зайвих перешкод для торгівлі та повинні обмежуватися лише низкою легітимних цілей
- В основі регуляторних вимог, за окремими винятками, повинні лежати міжнародні стандарти
- Доступність проектів національних технічних регламентів та стандартів і наявність процедури консультацій щодо таких проектів
- Розмежованість сфери дії Угод про ТБТ та СФСЗ: ТБТ покриває все, крім санітарних і фітосанітарних заходів (як вони визначені в Додатку А Угоди про СФСЗ) – тобто безпечність харчової продукції є предметом Угоди про СФСЗ

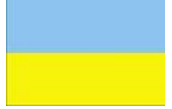
Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Україна уклала Угоду про асоціацію та про зону вільної торгівлі з Європейським Союзом

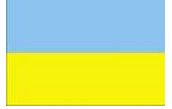

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

Основні регуляторні аспекти функціонування спільного ринку Європейського Союзу

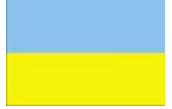
- По суті ЄС є колективним членом СОТ
- Регламенти, директиви та рішення ЄС регуляторного характеру здебільшого є такими, що відповідають Угодам СОТ про ТБТ та СФСЗ
- Всі держави-члени або асоційовані з ЄС держави повинні впровадити у своє законодавство та практики вимоги регламентів, директив та рішень ЄС, а також європейські гармонізовані стандарти на продукцію
- Для категорій продукції, щодо яких вимоги на рівні ЄС не встановлені, діє режим загальної безпечності продукції (Директива 2001/95/ЄС)
- Відповідність продукції вимогам, встановленим на рівні ЄС, є достатньою передумовою для розміщення продукції на ринку будь-якої держави-члена або асоційованої держави, будь-які додаткові вимоги стосуються лише виробників країни, що їх запровадила, а отже, зменшила конкурентоздатність своїх виробників

Належна регуляторна практика, що впливає з правових режимів Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та підходів Європейського Союзу

Для одного виду продукції:

- один вид регулювання (регуляторний режим) – наприклад, технічне регулювання для промислової (нехарчової) продукції, ветеринарно-санітарне або фітосанітарне регулювання для безпеки харчової продукції
- по можливості, один регуляторний акт – наприклад, технічний регламент з оцінкою відповідності або без неї для промислової (нехарчової) продукції, ветеринарно-санітарний та фітосанітарний регламент чи захід для безпеки харчової продукції
- один контрольно-наглядовий орган

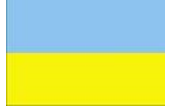

Переваги запропонованої належної регуляторної практики

- Робить державне регулювання прозорим та зрозумілим
- Є зручною для бізнесу в плані усунення суперечностей в законодавстві та причин для корупції
- Є економічно вигідною як для держави, так і для бізнесу, оскільки надає можливість досягти необхідних цілей мінімальними затратами з обох сторін
- Є зручною для державної політики, оскільки дозволяє без впливу зайвого розмаїття факторів оцінювати ефективність того чи іншого регуляторного режиму для відповідного виду продукції, а також результативність діяльності відповідного контрольно-наглядного органу із забезпечення відповідності продукції, що пропонується на ринку, вимогам відповідного акта

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

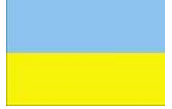
Стан справ з регулюванням в Україні

Характеризується збереженням радянських практик керування галузями, що має наслідком:

- існування у підпорядкуванні міністерств і відомств зацікавлених у збереженні нинішньої ситуації підприємств, установ і організацій, часто з притаманними їм конфліктами інтересів;
- поширення на один вид продукції різних видів регулювання (регуляторних режимів): технічного регулювання (технічні регламенти і стандарти), санітарного регулювання (СанПіНи), охорони праці (НПАОПи і ДНАОПи), ветеринарного і фітосанітарного регулювання для харчової продукції тощо, вимоги яких часто суперечать одне одному;
- надмірне переважання досить затратного попереджувального (до-ринкового) контролю у вигляді державних реєстрацій, експертиз, сертифікацій, висновків тощо;
- нечіткість визначення компетенції контрольно-наглядових органів, звідки дублювання об'єктів контролю (нагляду), брак відповідальності та неможливість оцінити ефективність здійснення державного контролю (нагляду)

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

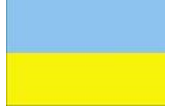

Останні зрушення в Україні, що стали наслідком виконання зобов'язань в рамках Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ та адаптації законодавства і практик ЄС

- Ще у 2003 р. прийнято та введено в дію Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»
- У 2014-2015 р.р. прийнято нові Закони України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», «Про стандартизацію» та «Про метрологію та метрологічну діяльність»
- Скасовано обов'язкову сертифікацію харчової продукції (крім алкогольних і тютюнових виробів)
- Запроваджено ринковий нагляд щодо нехарчової продукції з розмежуванням компетенції між контрольними органами
- Запроваджено режим загальної безпечності продукції у разі відсутності обов'язкових вимог
- Скасовано реєстрацію декларацій про відповідність
- Прийнято низку технічних регламентів з високим ступенем відповідності відповідним директивам ЄС

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

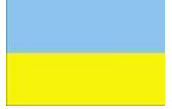

Основні завдання, що залишаються на порядку денному

- Подальше прийняття технічних регламентів для нехарчової продукції, що відповідатимуть відповідним директивам і регламентам ЄС
- Прийняття в Україні важливих з регуляторної точки зору національних стандартів, що є ідентичними до відповідних європейських стандартів
- Остаточний перехід від обов'язкової сертифікації до оцінки відповідності
- Запровадження добровільності стандартів у багатьох секторах
- Повномасштабне реформування системи метрології на основі нового закону
- Удосконалення законодавства у сфері харчової продукції та лікарських засобів
- Повномасштабне реформування сфери санітарно-епідеміологічного благополуччя населення, пожежної безпеки та охорони праці з метою усунення надмірного попереджувального контролю, дублювання та суперечностей
- Зміцнення технологічної спроможності та компетентності лабораторій
- Посилення компетентності персоналу контрольних-наглядових органів

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

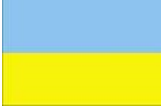

Очікувані наслідки виконання поставлених завдань та впровадження запропонованої належної регуляторної практики

- Виконання вимог і зобов'язань в рамках Угод СОТ про ТБТ та СФСЗ
- Подальше наближення до законодавства і практик Європейського Союзу
- Підвищення прозорості регулювання та зменшення можливостей для корупції
- Здешевлення вартості державного регулювання для бізнесу
- Створення сприятливішого інвестиційного та регуляторного клімату
- Визнання українських регуляторних систем та виданих в їхніх рамках документів торговими партнерами України
- Загальне підвищення якості державного управління

Програма підтримки галузевої політики «Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар'єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом»

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!